

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва
ўрта маҳсус таълим вазирлигининг
2012 йил 26 декабрдаги
507 - сонли буйруги билан
тасдиқланган.

Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси

олий таълим муассасалари таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
умумкасбий ва маҳсус фанлари педагоглари учун малака ошириш
йўналишининг ўкув дастури

Тошкент – 2012

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАҲБАР КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ҳузуридаги педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази

Малака ошириш ўкув дастури Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг 2012 йил 25 декабрдаги 4 -сонли баёни билан маъқулланган.

Тузувчилар: ТТЕСИ проф. Қ.Жуманиязов, проф. А.М.Салимов,
доц. С.Матисмоилов, доц. Б.К.Хасанов

Такризчилар: ТТЕСИ проф. М.М.Шукuros,
«Енгилсаноат» ДАК бошқарма бошлиги,
т.ф.н. Ж.Мардонов

Кириш

Дастур олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий тайёргарлиги даражасини ривожлантириш, уларнинг илфор педагогик тажрибаларни ўрганишлари ҳамда замонавий таълим технологияларидан фойдаланиш бўйича малака ва кўникмаларини такомиллаштиришни мақсад қиласди.

Дастур мазмунида олий таълимнинг долзарб масалаларини ўрганиш, глобал Интернет тармоғидан фойдаланган ҳолда ўкув жараёнига замонавий педагогик ва ахборот технологияларини жорий этиш, педагогнинг шахсий ва касбий ахборот майдонини лойиҳалаш, педагогик маҳоратни ошириш, Ўзбекистоннинг энг янги тарихини билиш, фан, таълим, ишлаб чиқариш интеграциясини таъминлаш, тегишли мутахассисликлар бўйича илм-фanni ривожлантиришнинг устивор йўналишларини, илмий-тадқиқотлар ўтказишнинг самарали методларидан фойдаланишга ўргатиш асосий вазифалар этиб белгиланган.

Шу билан бирга олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчиларнинг мунтазам касбий ўсишида интерактив методлар, педагогларнинг таҳлилий ва ижодий фикрлашини ривожлантиришга йўналтирилган инновацион методикалар, масофадан ўқитишни, мустақил таълим олишни кенгайтиришни назарда тутувчи техника ва технологиялардан фойдаланган ҳолда машғулотлар олиб бориш малака ва кўникмаларни ривожлантириш назарда тутилади.

Дастур доирасида берилаётган мавзулар тингловчилар педагог кадрларга қўйиладиган давлат талабларини, замонавий инновацион таълим технологиялари ва уларнинг турларини билишлари, талаба шахси ва унинг хусусиятини ҳисобга олган ҳолда таълимда индивидуаллик ва дифференциал ёндашувга эришувлари ва таълим жараёнларида муаммоли таълим, ҳамкорлик технологияси ва интерфаол усулларини амалда қўллай олишлари, ахборот технологияларидан таълим-тарбия жараённда самарали фойдалана олиш кўникмаларига эга бўлишларини таъминлашга қаратилган.

Умумий тайёргарлик модули:

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожи ва таълим–тарбия масалалари;
- Таълим–тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришнинг меъёрий-хуқуқий асослари;
- Таълим сифати менежменти.

Умумкасбий тайёргарлик модули:

- Олий таълим педагогикаси ва психологияси;
- Электрон педагогика асослари;
- Таълим технологиялари ва педагогик маҳорат;
- Амалий хорижий тил.

Умуммутахассислик бўйича тайёргарлик модули:

- Тўқимачилик саноати техника ва технологиясида инновациялар;

- Тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги илмий муаммолар;
- Стандартлаштириш ва сертификатлаштириш асослари.

Мутахассислик бўйича тайёргарлик модули:

- Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси фанини дидактик таъминоти ;
- Тўқимачилик саноатидаги замонавий жиҳозлар.

Танлов фанлари модули.

- Табиий толаларни дастлабки ишлаш технологияси.

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари “Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси” таълим йўналишлари ва мутахассисликлари умумкасбий ва маҳсус фанлардан дарс берувчи педагоглар малакасини ошириш курсининг мақсади – педагогик фаолиятга назарий ва касбий тайёргарликни таъминлаш ва янгилаш, касбий компетентликни ривожлантириш асосида таълим-тарбия жараёнларини самарали ташкил этиш ва бошқариш бўйича билим, кўникма ва малакаларни такомиллаштиришга қаратилган.

Олий таълим муассасалари “Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси” таълим йўналишлари ва мутахассисликлари умумкасбий ва маҳсус фанлардан дарс берувчи педагоглар малакасини ошириш курсининг вазифаси – педагогик кадрлар тайёргарлигига қўйиладиган талаблар, таълим ва тарбия ҳақидаги ҳужжатлар, педагогика ва психологиянинг долзарб муаммолари ва замонавий концепциялари, педагог кадрларнинг малакасини ошириш сифатини баҳолаш ишлари мазмунини ўрганишга йўналтиришдан иборат.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларга қўйиладиган талаблар

Тингловчи:

- Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, таълим соҳасида давлат сиёсати ва бошқа қонунчилик ҳамда ҳуқуқий-меърий ҳужжатларни;
- “Таълим тўғрисида”ги қонун, Кадрлар тайёrlаш миллий дастури ва бошқа қонун ҳужжатларининг қабул қилиниши, моҳияти ва аҳамиятини;
- мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясини;
- таълим тизимини ривожлантиришнинг устувор йўналишларини;
- таълим тизимида муроқот ва коммуникатив жараёнларнинг шакл ва қонуниятларини;
- таълим соҳасидаги инновацияларни;
- жамиятни ва таълимни ахборотлаштириш технологияларини;

- педагогика ва психологиянинг сўнгги ютуқларини;
- замонавий таълим методларини;
- электрон педагогика асосларини;
- педагогик маҳорат асосларини;
- мутахассислик фанларини ўқитишдаги илғор хорижий тажрибаларни;
- тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги инновацияларни;
- стандартлаштириш ва сертификатлаштириш асосларини;
- тўқимачилик саноатидаги замонавий жиҳозларни;
- табиий толаларни дастлабки ишлаш технологиясини **билиши** керак.

Тингловчи:

- таълим-тарбия жараёнларини ривожлантиришга қаратилган инновацияларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш;
- қабул қилинган қарорларнинг натижасини баҳолаш ва башоратлаш;
- таълим сифатини назорат қила олиш;
- ўқув-методик ҳужжатларни ишлаб чиқиш;
- таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланиш;
- педагогик фаолиятга инновацияларни татбиқ этишнинг самарали шаклларини;
- замонавий педагогик технологияларни таълим жараёнига татбиқ этишни;
- виртуал лаборатория ишларини яратиш ва қўллаш;
- хорижий тилдаги манбалардан педагогик фаолиятда фойдалана олиш;
- тўқимачилик саноати техника ва технологияларини билиши ҳамда улардан таълим жараёнида фойдаланиш;
- тўқимачилик саноатидаги замонавий жиҳозларидан фойдаланиш ва бошқариш **қўнималарига** эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги инновациялар;
- тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги илмий муаммолар;
- стандартлаштириш ва сертификатлаштириш асослари;
- тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси фанини дидактик таъминоти ;
- тўқимачилик саноатидаги замонавий жиҳозлари;
- табиий толаларни дастлабки ишлаш технологияси бўйича **малакаларига** эга бўлиши зарур.

Курсни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Модулларни ўқитишда дарслик, ўқув қўлланмалар, маъзуза матнларининг электрон версияларидан, электрон плакатлар ва бошқа электрон ресурслардан фойдаланилади. Машғулотлар семинар-тренинг шаклида олиб борилади ва кичик групкаларда ишлаш каби интерфаол методлардан

фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

Малака ошириш жараёни 144 соатни ташкил этади. Ўқув юкламаси ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Ўқув курсини тугаллаган тингловчиларга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 февралдаги 25-сон қарори билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака оширганлиги ҳақидаги сертификат берилади.

**«Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси»
малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг таркиби ва
мазмуни**

I. Умумий тайёргарлик модули

**1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият
 rivожи ва таълим–тарбия масалалари.**

И.Каримов асарларида жамият тараққиёти тўғрисида янги назарий концептуал ёндошувнинг илмий асослари. Ўзбекистон ижтимоӣ ҳаётини сиёсий институтлар, мағкуралар ва фикрлар хилма-хиллигига асосланиши. Жамият ривожланиш босқичлари. Мустақиллик ва ўтиш даврининг зарурияти. Тараққиётнинг “Ўзбек модели”нинг ишлаб чиқилиши, асосий принциплари. Жамият тараққиётини демократлаштириш ва модернизация қилиш. Эришилган ютуқлар ва унинг истиқболлари.

Демократик жамият қуришда ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти унинг муҳим шарти эканлиги. Мамлакатда демократик ислоҳотларни чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясининг ишлаб чиқилиши, унинг асосий йўналишлари. Фуқаролик жамиятини ривожлантиришга қаратилган янги қонунлар ва ўзгаришларнинг аҳамияти.

Глобаллашув ва таълим-тарбия тизимидағи замонавий талаблар. Ахборот коммуникация тизими, замонавий педагогик технологиядан фойдаланиш ва унинг афзалликлари. Таълим-тарбиянинг миллий-маънавий негизлари, умумдемократик принципларга асосланиш, миллий ғоя негизларидан таълим-тарбияда фойдаланиш.

**1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришнинг
меъёрий-ҳуқуқий асослари.**

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Конуни, “Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури”, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ва фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг Қарорлари.

Давлат таълим стандартлари, классификатор, ўқув режалар, фандастурлари, Олий таълим вазирлигининг низомлари, буйруқлари, йўриқномалар ва бошқа меъёрий хужжатларнинг мазмуни ва моҳияти.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ваколатлари, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазиригининг ваколатлари, маҳаллий давлат органларининг ваколатлари, Олий таълим муассасаларининг ваколатлари.

1.3. Таълим сифати менежменти.

Умумий сифат менежменти тушунчаси, асосий ғояси ва тамойиллари. Таълим сифати тушунчаси, тавсифлари, бошқариш функциялари ва босқичлари. Таълим сифатини юксалтириш воситалари.

Олий таълим тизимининг сифатига таъсир этувчи омиллар. Ўқув жараёни сифати. Профессор-ўқитувчиларнинг педагогик маҳорати ва илмий салоҳияти. Олий таълим муассасасининг моддий-техник таъминоти сифати. Олий таълим муассасасининг сифат сиёсати. Таълим маркетинги хизматлари сифати. Битиравчиларнинг сифати.

Олий таълим сифатини баҳолашнинг асосий йўналишлари. ОТМларнинг рейтинги. Ўқитувчи илмий фаолиятининг сифатини баҳолаш мезонлари. Ўқитувчининг маънавий-ахлоқий фаолиятини баҳолаш мезонлари. Мутахассислик фанлари бўйича ўқитувчининг услубий рейтинг баҳосини аниқлаш тартиби. Таълим жараёнини баҳолаш усуллари ва технологияси. АРМ ва кутубхона хизматини баҳолаш. Талабанинг «лавозим имконияти»ни баҳолаш услубиёти. Битиравчи талабаларнинг лавозим имконияти бўйича сифат тоифалари ва белгилари. Факультет ва кафедралар даражасида сифат менежменти.

II. Умумкасбий тайёргарлик модули

2.1. Олий таълим педагогикаси ва психологияси.

Олий таълим педагогикаси ва психологияси фанининг долзарб муаммолари. Таълим жараёни ягона тизим сифатида. Таълим парадигмалари. Педагогик тадқиқот методлари. Олий таълимни модернизациялаш ва оптималлаштириш. Таълим жараёнининг психологик ўзига хослиги. Ўқув мотивацияси ва таълим самарадорлиги. Шахс психологияси ва шахсга йўналтирилган таълим. Педагогик коммуникацияда психологик компетентлик.

2.2. Электрон педагогика асослари.

Ахборот – коммуникация технологиялари ҳақида тушунча, ахборот – коммуникация технологиялари воситалари. Янги ахборот технологиялари, ахборот тизимини бошқариш, ахборот тизимининг функционал ташкил этувчилари. Маълумотларни марказлашган ҳолда қайта ишлаш. Маълумотларни узатиш тизимлари ва уларнинг характеристикаси. Замонавий коммуникацион технологиялар. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологиялар, интерактив технологиялардан фойдаланиш.

Ўқув мақсадли электрон воситаларни яратиш ва уларнинг сифатини баҳолаш, ўқув-тарбия жараёнининг ахборот-методик таъминотини ва ўқув муассасаси ташкилий бошқарув тизимини автоматлаштириш ва унинг истиқболлари, электрон ўқув материаллар базасининг тузилмаси ва таркиби, таълимий ИНТЕРНЕТ ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш.

Педагогик дастурий воситаларнинг умумий таърифи. Электрон ўқув материаллари ва уларнинг турлари. Замонавий дастурлаш тиллари асосида электрон ўқув материалларини яратиш.

Аудиовизуал ахборот: табиати, манбалари, ўзгартирувчилар, ташувчилари. Ўқитишнинг аудиовизуал технологиялари: теле ва видеоконференциялар ва уларни ташкил этиш, аудио, видео ва компьютерли ўқув кўлланмалари, аудио, видео ва компьютерли материалларнинг банки, аудио, видео ва компьютерли ўқув кўлланмаларини яратишнинг дидактик принциплари. Ўқитишнинг интерфаол технологиялари.

2.3. Таълим технологиялари ва педагогик маҳорат.

Таълим технологиялари ва педагогик маҳоратнинг назарий асослари. Таълим технологияси ва шахсга йўналтирилган таълим турлари. Замонавий таълим (модулли, муаммоли, интерфаол, ҳамкорликда ишлаш, индивидуал, информацион) технологиялари. Олий таълим муассасаларида аудитория ва аудиториядан ташқари таълимни ташкил этиш. Педагогга қўйилаётган замонавий талаблар, дидактик воситалар ва улардан фойдаланиш. Ўқитиш методлари. Маъruzza, амалий дарс, лаборатория ва семинарларда ўқитиш технологиялари лойиҳалаш методи. Кейс стади талабаларни кичик гурухларда ишлашини ташкил этиш. Педагогик мулоқот маданияти ва психологияси. Педагогнинг коммуникатив ва креатив қобилияtlари. Касбий компетентлик. Педагогик назокат ва одоб-ахлоқ. Педагогик техника. Нутқ техникаси ва маданияти. Педагогик низолар. Педагогик жараённи технологик лойиҳалаштириш.

2.4. Амалий хорижий тил.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” қарорининг моҳияти ва тарихий аҳамияти. Чет тилларда эркин сўзлаша оладиган мутахассисларни тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш. Жаҳон цивилизацияси ютуқлари ва дунё ахборот ресурсларидан фойдаланиш. Халқаро ҳамкорлик ва мулоқотларни ривожлантириш. Таълим тизимининг барча босқичларида чет тилларни узлуксиз ўрганишни ташкил қилиш. Чет тилини эгаллаш даражаларининг Европа системаси (CEFR) ва унинг асосий даражалари. Сўз бирикмалари атрофида мулоқот. Сўзлашув ва эшитиш қобилияти. Ишда, ўқишида, бўш вақтларда бўладиган сухбат малакасини шакллантириш. Эркин касбий

мулоқот. Чет тилида илмий мунозара. Туризмга оид мулоқот. Йирик, мураккаб матнлар ва уларни тушуна олиш кўникмаси. Фикрни равон ифодалаш. Чет тилида бўлган интернет матнларининг асосий фоясини тушуниш. Таржима хусусиятлари. Оғзаки ва ёзма таржима.

III. Умуммутахассислик бўйича тайёргарлик модули.

3.1. Тўқимачилик саноати техника ва технологиясида инновациялар.

Тўқимачилик саноати техника ва технологияларини хозирги ҳолати ва ривожланиш йўналишлари ва уларнинг тахлили. Тўқимачилик саноати корхоналарига қўйиладиган замонавий талаблар.

Тўқимачилик саноатидаги хорижий техника ва технологиялар. Уларни фойдаланиш бўйича инновациялар. Тўқимачилик саноатидаги техника ва технологияларни фарқлари, афзаллик ва камчиликлари.

Тўқимачилик саноатини юқори сифатли кенг ассортиментдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш. Ишлаб чиқилган маҳсулотларни жаҳон бозорида рақобатбардошлигини таъминлаш учун тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги инновациялар ўрганилиб борилиши лозим.

3.2. Тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги илмий муаммолар.

Тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг техника ва технологияларини самарадорлигини тахлили.

Тўқимачилик саноатига жорий этилаётган техника ва технологиялар ва уларнинг тахлили. Тўқимачилик корхонасига қўйиладиган асосий талаблар.

Тўқимачилик саноатини ривожлантириш бўйича илмий тадқиқот ишларини ташкил этиш.

Тўқимачилик саноатида толани тозалаш, табиий ва кимёвий толаларни йигириш, тўқиши, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлари сифатини назорати ва бошқариш техника ва технологиясидаги камчиликлар, илмий амалий муаммолар ва уларни ечиш йўллари. Тўқимачилик саноати техника ва технологияларини ривожлантиришга оид амалга оширилаётган илмий тадқиқотлар.

3.3. Стандартлаштириш ва сертификатлаштириш асослари

Ўзбекистон Республикасининг стандартлаштириш давлат тизимининг асосий қоидалари O'zDST 1.0 92 стандартида келтирилган бўлиб улар қуидагилар: стандарт, меъёрий хужжат, стандартлаштириш, Ўзбекистон Республикаси стандарти, миллий стандарт, сертификатлаш, миллий стандартлаштириш ва бошқалар. Шу билан бирга тўқимачилик саноати маҳсулотлари учун стандартлар ишлаб чиқиш, тасдиқлаш ва давлат

рўйхатидан ўтказиш масалаларини тахлили. Стандартлаштириш ва сертификатлаш асослари фанини ўрганишдан мақсад ишлаб чиқарилаётган енгил саноат маҳсулотлари учун стандартлар ва уларни қўллаш ҳамда сертификатлаш тартибини ўрганиш. Шу мақсадда Ўзбекистон Республикаси стандартлаштириш давлат тизими ва унинг таркибидаги тўқимачилик маҳсулотларини стандартлаштириш ва сертификатлаштириш «CENTEXUZ» маркази ва унинг лаборатория жиҳозларида тажрибалар ўтказиш, ҳамда натижалар тахлили.

IV. Мутахассислик бўйича тайёргарлик модули

4.1. Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси фанини дидактик таъминоти

Олий таълим муассасаларида тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси таълим йўналиши. Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси фанлари йўналиши мутахассислклари умумкасбий ва маҳсус фанлари учун яратилган дидактик таъминот. Педагогик жараёнда инновация. Инновацион ўқув машғулотларининг методик таъминоти. Ўқув машғулотларини инновацион дидактик материаллар асосида ташкил этиш ва ўтказиш методикаси.

4.2. Тўқимачилик саноатидаги замонавий жиҳозлар

Тўқимачилик саноатдаги замонавий жиҳозлар. Хорижий техника ва технологиялари ва уларни ривожланиш тенденцияси ва йўналишлари. Тўқимачилик саноати маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологик жараёни. Тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги илфор тажрибалар. Тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришда замонавий жиҳозларни тадбиқ этиш йўналишлари. Тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш жиҳозлари. Тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш технологик жиҳозларини танлаш ва улардан фойдаланиш тажрибалари.

V. Танлов фанлари модули

5.1. Табиий толаларни дастлабки ишлаш технологияси

Табиий толаларнинг турлари ва уларнинг хусусиятлари. Табиий толаларни етиштириш, тайёрлаш, сақлаш ва дастлабки ишлов бериш технологик жараёнлари. Табиий толаларни дастлабки ишлаш техника ва технологияларини хозирги ҳолати ва ривожланиш йўналишлари ва уларнинг тахлили. Табиий толаларни дастлабки ишлаш корхоналарига қўйиладиган замонавий талаблар табиий толаларни дастлабки ишлашни мувофиқлаштирилган технологияси ва уни тахлили.

Табиий толаларни дастлабки ишлашни хорижий техника ва технологиялари. Чет элдаги пахта тозалаш корхоналари. Улардаги пахтани қайта ишлаш технологияси ва ускуналари.

Пахта тозалаш корхоналарида ишлаб чиқилган маҳсулотлар замон талабига мос, жаҳон бозорида рақобатбардош бўлиб ўз ўрнини эгаллаши борасида амалга оширилаётган ишлар.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар олий таълим тизимида ўқув жараёни ва ўқув-услубий фаолиятни моделлаштириш ҳамда олий таълим педагогикаси ва психологияси, электрон педагогика асослари, таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, амалий хорижий тил, тўқимачилик саноати техника ва технологиясида инновациялар, тўқимачилик саноати техника ва технологиясидаги илмий муаммолар, стандартлаштириш ва сертификатлаштириш асослари, тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси фанларининг дидактик таъминоти, тўқимачилик саноатидаги замонавий жиҳозлар, табиий толаларни дастлабки ишлаш технологияси мавзулари доирасида олиб бориш. Амалий машғулотлар замонавий дидактик таъминот ва лаборатория жиҳозларига эга бўлган аудиторияларда ҳамда Интернет тармоғига уланган компьютер синфларида ташкил этилади.

Мустақил ишни ташкил этишининг шакли ва мазмуни

Тингловчи мустақил ишни муайян модуллар хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қўйидаги шакллардан фойдаланиб бажаради:

- Реферат (модулга ажратилган соатлар ҳажмидан келиб чиқиб белгиланади).
- Тақдимот (танланган мавзу асосида тақдимот тайёрланади).
- Мутахассислик фани бўйича ўқув-дидактик материаллар тайёрлаш.
- Мутахассислик фани бўйича машғулотлар ишланмаларини лойихалаш.
- Даражали тестлар банкини яратиш.
- Кейслар банкини яратиш.
- Ижодий топшириқлар ишлаб чиқиш.

Мустақил иш мазмуни танланган мавзуга мос бўлиб уни бажаришда қўйидагиларга эътибор берилади:

Таркиби:

- титул варағи;
- кириш;
- асосий қисм;
- хулоса;
- фойдаланган адабиётлар рўйхати;
  - илова (интернет тармоғидан олинган маълумотлар, амалий материаллар нусхалари, дарс ишланмаси ва б.).

Мазмуни:

- тавсия қилинган адабиётларни муроала қилиш;
- мутахассислик фанларида инновациялардан фойдаланиш;
- мультимедия дарслерини яратиш мезонлари;
- талаба билан индивидуал ишлашда педагогик маҳорат;
- касбий педагогика муаммолари;
- интернетда мавзуга оид маълумотларни излаш ва муроала қилиш;
- малака ошириш курси давомида мустақил дарс олиб бориш;
- дарснинг маърузаси, тарқатма материаллари, технологик харитасини тайёрлаш;
- касбий педагогиканинг услубий таъминоти муаммолари;
- педагогик фаолиятда анъанавийлик ва инновациялар;
- ўзбек педагогик услубиёти ва унинг модернизацияси.

Мустақил иш мазмуни ва шакли йўналиш таркибидаги модуллар хусусиятларини хисобга олган ҳолда кенгайтирилиши ва ўзгартирилиши мумкин.

Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг мавзулари:

1. Аралаш толали газламалардан аёллар кўйлагини енгига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
2. Аралаш толали газламалардан аёллар кўйлагини тақилмасига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
3. Трикотаж матодан эркаклар спорт костюмига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
4. Трикотаж матодан аёллар спорт костюмига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
5. Трикотаж матодан қиз болалар спорт костюмига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
6. Трикотаж матодан ўғил болалар спорт костюмига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
7. Трикотаж матодан кичик мактаб ёшдаги комплектига ишлов бериш технологияси ва дарс ўтиш методикасини яратиш.
8. Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси бўйича дарс ўтиш методикаси.
9. Замонавий тўқув жиҳозларини ўргатиш бўйича дарс ўтиш методикаси.
10. Тўқимачилик буюмларини лойиҳалаш бўйича дарс ўтиш методикаси.
11. Компьютер тармоқлари.
12. Таълимни ташкил этиш турлари ва шакллари.
13. Дидактика – таълим назарияси сифатида.
14. Ахборот – коммуникация технологиялари воситалари ва уларни таълим жараёнида кўллаш имкониятлари.
15. Электрон ўқув-методик материаллар мажмуаси, унинг тузилмаси ва таркиби.

16. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва мутахассислик фанларининг вазифалари.

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий методлари, педагогик ва ахборот технологияларини қўлланилиши назарда тутилган:

- модулларнинг барча маъruzalari бўйича замонавий компьютер технологиялари ёрдамида мультимедияли тақдимот тайёрлаш;
- амалий машғулотларда педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланиш;
- тингловчиларнинг илғор тажрибаларини ўрганиш ва оммалаштириш назарда тутилган.

Адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 1998.
2. И.А.Каримов. Ўзбекистон миллий истиқлол, истеъдод, сиёsat, мафкура, 1-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
3. И.А.Каримов. Биздан обод ва озод ватан қолсин, 2-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
4. И.А.Каримов. Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир, 3-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
5. И.А.Каримов. Бунёдкорлик йўлида, 4-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
6. И.А.Каримов. Янгича фикрлаш ва ишлаш–давр талаби, 5-жилд.– Т.: Ўзбекистон, 1997.
7. И.А.Каримов. Хавфсизлик ва барқарор тараққиёт йўлидан. 6-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1998.
8. И.А.Каримов. Биз келажагимизни ўз қўлими билан қурамиз, 7-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1999.
9. И.А.Каримов. Оллоҳ қалбимиизда, юрагимиизда. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
10. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.
11. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулмиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.
12. И.А.Каримов. Миллий истиқлол мафкура – халқ эътиқоди ва буюк келажакка ишончдир. – Т.: Ўзбекистон, 2000.
13. И.А.Каримов. Истиқлол ва маънавият. – Т.: Ўзбекистон, 1994.
14. И.А.Каримов. Тарихий хотирасиз келажаги йўқ. – Т.: Шарқ, 1998.
15. И.А.Каримов. Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: «Маънавият». –Т.: 2008.-176 б.
16. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. Т.: «Ўзбекистон». –Т.: 2011.-440 б.
17. «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни, «Халқ сўзи», 1998 й., 15 май 2- бет.

18. Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар.-Т.:Ўзбекистон, 2000.

19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилиш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-1533-сон қарори.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли қарори

22. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари.- Т.; 2000 й. 218 б.

23. Азизходжаева Н.Н. «Педагогик технология ва педагогик маҳорат» Чўлпон: 2005й. 213 б.

24. Давлетшин М.Г., Тўйчиева С.М. Умумий психология. - Т.: ТДПУ, 2002й. 218 б.

25. Николаев С.Д., Хасанов Б.К., Содикова Н.Р. Тўқишига тайёрлаш жараёнлари

назарияси ва технологияси. Ўзбекистон, 2004. 2006.

26. Олимбоев Э.Ш, Давиров Ш.Н. «Ўзбекистон корхоналарининг махсулоти ва уларни ишлаб чиқариш технологияси» Т. 2002 й.

27. Olimboev E.Sh. va boshqalar «Gazlamalarni tuzilishi va tahlili» Т. 2003 у.

28. П.Т. Букаев “Ип газлама ишлаб чиқаришнинг умумий технологияси”, Тошкент, “ўқитувчи”-184 б.

29. Э.Ш. Алимбоев ва бошқалар “Тўқувчилик технологияси ва тўқув станоклари” Тошкент, “ўқитувчи”- 1987й. 216 б.

30. Мартынова, Анна Архиповна. Строение и проектирование тканей:

Учебник для студентов ВУЗов/ Мартынова, Анна Архиповна, Слостина, Галина Леонидовна, Власова, Нина Александровна. - М.:Изд-во МГТУ, 1999. - 434 с.

31. P R Lord and M H Mohamed . WEAVING. Conversion of yarn to fabric. Second edition Edited by, North Carolina State University, USA ,408 pages, 1982

8.S Adanur. HANDBOOK OF WEAVING. Edited by, Department of Textile Engineering, Auburn University, USA ,2000, 440 pages.

32. A R Horrocks and S Anand.; HANDBOOK OF TECHNICAL TEXTILES Edited by The Bolton Institute, UK , 576 pages , 2000.

33. Dan J. McCreight, James B. Bradshaw. WEAVERS HANDBOOK OF TEXTILE CALCULATIONS. Everett E. Backe, and Michael S. Hill, Institute of Textile Technology, USA, 105 pages, 2000.

Интернет маълумотларн:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот маркази сайти: www.press-service.uz
2. Ўзбекистон Республикаси Давлат Ҳокимияти портали: www.gov.uz
3. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari izohli lug'ati, 2004, UNDP DDI: Programme www.lugat.uz, www.glossaiy.uz
4. Ўзбек интернет ресурсларининг каталоги: www.uz
5. Infocom.uz электрон журнали: www.infocom.uz
6. <http://www.bank.uz/uz/publis/Vdoc/>
7. www.press-uz.info
8. <http://www.uforum.uz/>
9. Axborot resurs markazi <http://www.assc.uz/>
10. <http://www.xabar.uz>
11. www.ziyonet.uz
12. www.edu.uz
13. www.pedagog.uz
14. www.tdpu.uz
15. www.legprominfo.ru
16. www.textil-press.ru
17. www.fatex.ru
18. www.vzerkale.ru